

EL CARRER

PERIODIC NACIONALISTA RADICAL

Portantveu del Centre d'Esquerra - Estat Català

Cal fer un
front únic
antifeixista

Redacció i Administració:
Rambla Macià, 40

15 cèntims

Any 4

Vilanova i Geltrú, 30 març de 1933

Núm. 38

Dels articles publicats amb o sense signatura en són responsables els seus autors

EDITORIAL

Crítica serena i d'oposició, tant com es vulgui; però, cal reaccionar enèrgicament davant les maniobres de la més baixa política, dels partits reaccionaris, avui disfressats amb la absurda capa feixista, que entorpeixen la labor dels representants del poble català.

Protestem dels constants atracaments que es produeixen a Barcelona; però, també, protestem dels incidents que, promoguts per aquesta gent lliguera i reaccionària, es produïren durant l'enterrament del joier González.

Protestem de la baixesa que significa la maniobra induïda per aquests feixistes de pím, pam, pum, sense respectar el dolor i el dol d'una família, baix l'excusa d'una protesta dels gremis.

Però, eren aquests mateixos gremis que avui es senten tan indignats, els que encoratjaven a Arlegui i Anido a assassinar pels carrers als obrers; que aplaudien quan es produïen els atracaments a tant per hora; i aleshores no protestaren aquesta gent que avui es diu gent de dreta.

Es precis que s'activi el traspàs de serveis d'Ordre Públic, per acabar també amb la deficiència de la policia de Barcelona, creiem sincerament que quan la Generalitat tingui l'ordre a les seves mans, no serà possible que fets com els que estem censurant, es produeixin sovint.

Cal, però, reaccionar contra els elements de dreta, contra els requetés i els monàrquics, contra la Lliga, contra aquest perill absurd del feixisme, el front únic de les esquerres, amb tota energia, de la manera més vigorosa, cal que tractem als que provocaven el poble, sense contemplacions de cap classe.

Volen gresca, doncs la tindran!!

L'escola laica

L'escola d'abans era una mena d'institució rutinària, sota quin jou ens posaven a totes, sens altra valoració més que la del temps (els nostres pares havien passat també per ella).

Quan encara erem uns infants, ens portaven a l'escola de monges per aprendre la doctrina més que res (perquè era l'únic que a elles convenia), una mica de llegir i d'escriure, perquè a la dona no li convenia saber molt, tan sols alguna carta, per si no tenia el marit, pare o germà que l'hi fes; del demés no tenia necessitat de saber res, al contrari, la podria perjudicar, car era un principi admés que l'intel·ligència no era més que pels homes.

Fins avui l'escola tenia dues dones a ensenyar: la rica i la pobre. La rica aprenia de llegir, escriure, un parell d'idiomes, brodar, música, una mica d'història i una bona dosi de religió; a la pobre, com que era altra la seva missió, sols li calia saber molta religió, rentar

un cove de roba i fer una olla d'escudella, doncs no tenia altra missió i, per tant, no li calia aprendre res més.

Per això la dona obrera sembla menys culta que la rica, perquè les escoles d'abans tenien per tòpic el fer servir la pobresa com instrument de presumció pels rics.

Les dretes clericals ara parlen de l'escola laica amb escrúpols i fantasies, dient que una escola sense religió és molt perillosa per a la salvació de l'ànima; però, a dir veritat, això és el que menys els interessa, perquè els fets han provat que sempre han procurat salvar l'ànima dels altres pel benestar material del seu cos.

Totes les dones d'un pensar lliberal i d'un sentiment esquerrà, tenim el deure de fer anar els infants a l'escola laica i propagar-la; perquè malgrat la crítica de certa genteta, si a nosaltres ens hi haguessin instruït, tindríem la cultura que no varen saber donar-nos amb l'escola bon ., com vulgarment l'anomenen.

Maria FIGUEROLA

La qüestió comarcal

Pròxim a discutir-se al Parlament el dictamen que ha fet la ponència encarregada d'establir la divisió territorial de la Catalunya autònoma, creiem que és deure ineludible de la premsa comarcal d'intervenir en aquest afer, i d'exposar els seus punts de vista de coneixedors de la realitat comarcal, per tal de cooperar eficaçment a la tasca que eminents geògrafs i polítics s'han emprès. Deure imperiós per als periòdics d'esquerra, quan veiem que tantes de publicacions comarcals no han escrit un mot sobre aquesta qüestió.

Evidentment que hi han d'haver dos graus en la divisió comarcal: les vegueries, o agrupaments de comarques, i les comarques. O bé, respectivament, les comarques i les subcomarques — aquesta última denominació semblant-nos més clara i entenedora. Ara, quantes comarques hi han d'haver a Catalunya, i, en cada cas, quantes subcomarques, és cosa que deixem per a qui coneixi a fons el complex del territori català, els membres de la Ponència i els diputats. Nosaltres només volem dir el nostre punt de mira com a penedesencs.

Sembla que, amb referència al Penedès, és criteri de la Ponència, almenys d'un dels seus components més destacats, A. Rovira i Virgili (articles a «L'Opinió» de 12 i 17 de febrer), de dividir la nostra comarca en tres parts: l'Alt Penedès (capital Vilafranca), el Baix Penedès (capital Vendrell) i la Costa del Penedès (capital Vilanova). Ara bé, amb quin criteri s'ha establert aquesta divisió? Ens fa l'efecte que no n'hi ha d'altre si no és que les tres poblacions són capitals de districte judicial. Perquè si examinem les diferències que puguin separar el Vendrell de Vilafranca, nosaltres, almenys, no en sabem veure d'altra que la diferència d'altitud entre aquestes dues ciutats, per la qual l'una és la capital del Baix i l'altra de l'Alt Penedès. La nostra tesi és que no hi cabem més de dues divisions: el Penedès muntanyenc (capital Vilafranca) i el Penedès marítim (capital Vilanova).

Aquesta divisió entre mar i muntanya la fa lògica. Primer: la línia ferroviària, segons el traçat de la qual hi ha una línia

primitiva (muntanya) que fa Vilafranca-Arbós-Vendrell, i una línia que podem nomenar d'expressos (mar) que fa Costes de Garraf-Sitges-Vilanova. Es evident que aquestes dues línies de tren que travessen el Penedès han establert, amb tota claredat, una divisió entre la part muntanyenca i la part marítima de la nostra comarca. Un vilanoví o un sitgetà per anar en tren a qual-sevol de les poblacions interiors del Penedès, i descabdellar allí la comanda que l'ha fet fer el viatge, necessita tot un dia. En canvi, es pot anar de Vilanova a Sitges i de Vilafranca al Vendrell quatre o cinc vegades cada dia.

Segon: les línies d'autòmibus. Hi ha una línia de passatgers Vendrell-Vilafranca, que fa la competència al tren, i que allarga l'últim tren de la nit, que no passa de Vilafranca, fins al Vendrell. Vilafranca i Vendrell són, altrament, centres d'altres línies d'autos amb els pobles de la muntanya.

Tercer: Producte d'això i de les condicions generals de la seva vida, Vilafranca i Vendrell, i totes les poblacions del Penedès muntanyenc, han viscut i viuen amb intensitat el problema agrari. Quan l'agitació rabassaire de l'any passat, i ara, que és pròxima a discutir-se al Parlament una llei agrària, estan preocupades les poblacions de l'interior per aquest problema. Problema inexistent a la costa. On estem de cara a la indústria i al turisme. Problemes inexistents a l'interior.

Es aquesta última característica la decisiva. Al Penedès hi han dos problemes, dues preocupacions fonamentalment distintes. Doncs, dues subcomarques.

Hi ha, encara, una altra diferenciació, vergonyosa per als penedesencs de la Costa. Es la major catalanitat de les poblacions de l'interior. D'abans de la República, quan eren comptats els rètols en català a Vilanova i a Sitges, eren molts els comerciants que a Vilafranca, al Vendrell, a l'Arbós, honoraven la nostra llengua. I no solament els rètols de fora. Hem tingut ocasió de veure impresos — factures, prospectes, etc — de comerciants d'aquestes últimes poblacions redactats en català, i impresos abans del 14 d'abril.

Hi ha els museus de la Costa — Cau Ferrat, Balaguer — i el nombre d'intel·lectuals